

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **MgA. D. K.**, zast. Mgr. Vlastimilem Slanařem, advokátem se sídlem Krušínova 140/1, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2013, č. j. DSH/18210/2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 7. 2014, č. j. 17 A 60/2013 - 40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce, jakožto stěžovatel, domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tím žalovaný rozhodl o stěžovatelově odvolání tak, že v části výroku změnil rozhodnutí Magistrátu města Plzně ze dne 7. 10. 2013, č. j. MMP/207993/13 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a v jeho zbytku jej potvrdil.

Prvostupňovým rozhodnutím byl stěžovatel uznán vinným z porušení ustanovení § 18 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a tím i z naplnění skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona, a dále byl uznán vinným z porušení ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a z naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu ustanovení § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 téhož zákona, čehož se měl dopustit dne 27. 6. 2013, v době okolo 20:41 hodin, kdy jel, jako řidič motorového vozidla tovární značky Ford, registrační značky (dále jen „rz“) X, po vozovce pozemní komunikace

Dálnice D5 ve směru na Rozvadov v km cca 72,00, kdy mu byla v úseku nejvyšší dovolené rychlosti jízdy 130 km/h, a to při zvážení možné odchylky měřícího zařízení +/- 3%, naměřena rychlost jízdy 150 km/h, čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost, stanovenou zvláštním právním předpisem, mimo obec o méně než 30 km/h. Dále v uvedené době řídil předmětné motorové vozidlo, rz X, přestože nebyl držitelem řídičského oprávnění pro žádnou ze skupin řídičského oprávnění. Za tyto přestupky mu byla uložena pokuta ve výši 26 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců a povinnost uhradit náklady řízení 1000 Kč.

Rozhodnutím o stěžovatelově odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí změnil žalovaný výrok napadeného rozhodnutí tak, že vypustil odstavec ve znění „*z porušení ustanovení § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu a z naplnění skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 téhož zákona*“ a odstavec ve znění „*dne 27. 6. 2013 v době okolo 20:41 hodin jel jako řidič motorového vozidla tov. zn. Ford, RZ: X po vozovce pozemní komunikace Dálnice D5 ve směru na Rozvadov v km cca 72,00, kdy mu byla v úseku nejvyšší dovolené rychlosti jízdy 130 km/h ze strany Policie České republiky, silničním rychloměrem Polcam PC 2006, v. č. 1249/PL/2008 naměřena rychlost jízdy 150 km/h, a to při zvážení možné odchylky měřícího zařízení +/- 3%, čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem mimo obec o méně než 30 km/h. Dále v uvedené době řídil předmětné motorové vozidlo, RZ: X, přestože nebyl držitelem řídičského oprávnění pro žádnou ze skupin řídičského oprávnění.*“ nahradil odstavcem ve znění „*dne 27. 6. 2013 v době okolo 20:41 hodin jel jako řidič motorového vozidla tov. zn. Ford, RZ: X po vozovce pozemní komunikace dálnice D5 ve směru jízdy na Rozvadov na km cca 72,00, ačkoli nebyl držitelem řídičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel.*“ Změna výroku o pokutě za spáchaný přestupek spočívala v jejím snížení na částku 25 000 Kč. Ve zbytku pak žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil a stěžovatelovo odvolání zamítl.

Proti rozhodnutí žalovaného se stěžovatel bránil správní žalobou, ve které namítal nedostatečné zjištění a zjišťování skutkového stavu správním orgánem, poukázal na neprovedení jím navrhovaných důkazů, kterým mělo dojít k hrubému porušení procedury správního řízení, a na základě těchto tvrzení dovozoval nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí. Konečně stěžovatel v žalobě tvrdil, že správní orgány postupovaly v předmětné věci v rozporu se zásadou presumpce nevinny a zjištění skutkového stavu, o kterém nejsou důvodné pochybnosti.

Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) v odůvodnění napadeného rozsudku nejprve zevrubně popsal žalobcovu argumentaci ve správním řízení před orgánem prvního stupně i před žalovaným, poté se vyjádřil ke vzneseným námitkám. K těmto konstatoval, že neshledal porušení ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nedostatečným zjištěním stavu věci žalovaným. Uvedl, že má za nepochybné, že v dané věci správní orgán prvního stupně provedl dostatečné dokazování, což vyplývá ze soudem provedeného shrnutí obsahu správního spisu. Ztotožnil se se závěrem žalovaného, že na základě provedeného dokazování byl prokázán skutkový stav věci, o kterém nevznikly důvodné pochybnosti. K námitkám neprokázání existence a nedostatku řádného doručení rozhodnutí, na základě kterého stěžovatel měl pozbýt řídičské oprávnění, krajský soud uzavřel, že existence rozhodnutí správními orgány prokázána byla, a to provedením důkazů úředním záznamem a výpisem z evidenční karty řidiče, stejně jako důkazem oznámením Magistrátu města Brna ze dne 11. 1. 2012, č. j. ODSČ-2/B-12 (dále též jen „oznámení o dosažení 12 bodů“), a dále kopií obálky obsahující údaje o doručování tohoto oznámení spolu s příslušnou doručenkou. Krajský soud dospěl k závěru, že předmětné oznámení bylo stěžovateli doručeno fikcí v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 správního řádu, a tudíž uplynutím lhůty 5 pracovních dnů dle ustanovení § 123c odst. 3 věty druhé zákona o silničním provozu pozbýl stěžovatel řídičské oprávnění. Objektivní stránka přestupku tak podle závěru soudu byla naplněna. Ke stěžovatelově námitce nedostatku zavinění krajský soud uvedl, že skutečnost, že žalobce věděl

pokračování

o tom, že v minulosti spáchal několik přestupků a že na základě nich mohl dosáhnout 12 bodů, jednoznačně vyplývá z jeho tvrzení při jednání před správním orgánem a především z následného písemného vyjádření. Přisvědčil tak závěru správních orgánů, že žalobce neomlouvá případná neznalost bodového ohodnocení jednotlivých přestupků, jichž se dříve dopustil, neboť tyto údaje, stejně jako zákonný postup po dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení, jsou součástí zákona o silničním provozu, který je žalobce jakožto držitel řidičského oprávnění v České republice povinen znát. Krajský soud tedy považoval za správné odmítnutí návrhu žalobce na výslech zaměstnance správního orgánu prvního stupně pro nadbytečnost. Co do odůvodnění odmítnutí důkazních návrhů stěžovatele správními orgány krajský soud shledal, že v dané věci bylo dokazování správním orgánem vedeno v souladu s premisami žalobcem zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2006, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89. Ohledně námítky absence naplnění materiální stránky přestupku krajský soud dospěl k závěru, že v dané věci nebyly zjištěny žádné významné konkrétní skutečnosti, které by tomuto nasvědčovaly, přičemž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5 As 106/2011 – 77 ze dne 6. 1. 2012.

Stěžovatel brojí proti shora označenému rozsudku krajského soudu kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Namítá tedy v první řadě nezákonnost napadeného rozhodnutí krajského soudu, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v přecházejícím řízení, v druhé řadě namítá rovněž existenci vad řízení, spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené správní rozhodnutí zrušit. Poslední stěžovatelem uvedený důvod kasační stížnosti tkví v tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v nesprávném právním názoru krajského soudu v otázce posouzení stěžovatelem tvrzeného porušení § 3 správního řádu v řízení před správními orgány. V řízení před správními orgány mělo údajně dojít k celé řadě procesních pochybení, jež stěžovatel dále upřesňuje. Stěžovatel uvádí, že správní orgány nepostupovaly tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a krajský soud pochybil, pokud takto nedostatečně zjištěný skutkový stav aproboval jako stav věci, o kterém důvodné pochybnosti nejsou.

Za vadu řízení před správním orgánem, pro kterou měl krajský soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušit [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], považuje stěžovatel primárně nedostatečně zjištěný skutkový stav, tedy nedostatek prokázání naplnění objektivní stránky (neprokázání skutečnosti, že stěžovatel řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění) a subjektivní stránky (nedostatek zavinění stěžovatele, jenž tvrdí, že nevěděl o blokaci svého řidičského oprávnění) přestupku. V souvislosti s tím pak poukazuje na pochybení správních orgánů, když odmítaly jeho důkazní návrhy, jimiž mělo být prokázáno, že podnikl veškerá opatření pro seznámení se s jím očekávaným oznámením o blokaci řidičského oprávnění, a že tak nezavinil svou nevědomost o tomto oznámení. Konečně má v tomto ohledu stěžovatel za to, že správní orgány nepostupovaly v souladu se zákonem, když odmítly provedení jím navržených důkazů výsledky členů jeho rodiny a pracovníka žalovaného pro nadbytečnost, ač jimi bylo sledováno vyvrácení pravdivosti údajů na doručence oznámení o dosažení 12 bodů stěžovatelem.

Ve vztahu k tvrzené nepřezkoumatelnosti kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu stěžovatel uvádí, že tuto spatřuje v opomenutí vypořádání se s námitkou ohledně stěžovatelovy neinformovanosti o uložení písemnosti (oznámení o dosažení 12 bodů) a s tím souvisejícím nedostatkem jejího doručení.

Stěžovatel krajskému soudu, a potažmo i žalovanému a správnímu orgánu prvního stupně, rovněž vytyká, že se nezabýval otázkou, zda údaj o uložení písemnosti na poště je pravdivý, zda odpovídá skutečnosti a zejména zda adresát byl doručovatelem o uložení písemnosti také skutečně a fakticky řádně vyrozuměn, aby si písemnost vůbec mohl převzít. V souvislosti s tímto stěžovatel namítá, že při posuzování naplnění objektivní stránky daného přestupku se, podle jeho názoru, nelze spokojit s formálním přezkumem zápisů na obálce doručované písemnosti, a z nich dovozovat, že písemnost byla řádně doručována a že adresát byl o uložení této písemnosti řádně informován.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, eventuálně aby zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak i rozhodnutí žalovaného.

Žalovaný ve svém vyjádření vyjádřil nesouhlas s argumentací stěžovatele. Odkazuje rovněž na své vyjádření ke správní žalobě a na odůvodnění napadeného správního rozhodnutí. Dále žalovaný tvrdí, že důkazy provedené orgánem prvního stupně umožňovaly spolehlivé zjištění skutkového stavu věci v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Provádění dalších žalobcem navrhovaných důkazů by tudíž bylo nadbytečné. Žalovaný podotýká, že žalobce v řízení o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí nikterak relevantně proceduru doručování nezpochybnil, tudíž nebylo na místě pochybovat o pravdivosti údajů uvedených na obálkách doručovaných písemností. Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a směřuje proti rozhodnutí, vůči kterému je kasační stížnost obecně přípustná, není však přípustná v jedné ze stěžovatelem uplatněných kasačních námitek.

Stěžovatel totiž, krom dalšího, namítá nezjišťování pravdivosti údajů zaznamenaných na kopii doručky oznámení o dosažení 12 bodů dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu. Takové tvrzení v žalobě neuplatnil. Dle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnosti nedůvodná, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V daném případě není Nejvyššímu správnímu soudu známa skutečnost, která by stěžovateli v uplatnění této námítky před krajským soudem bránila, a ani stěžovatel sám takovou skutečnost neuvádí. Jedná se tudíž o námítku nepřípustnou.

Důvodnost kasační stížnosti zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Ohledně stěžovatelovy námítky poukazující na pochybení krajského soudu při ztotožnění se s názorem žalovaného ohledně dostatečnosti míry zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, Nejvyšší správní soud uvádí, že otázkou výkladu ustanovení § 3 správního řádu, jenž stanoví jedno z obecných pravidel postupu správních orgánů při zjišťování stavu věci

pokračování

související s předmětem řízení, se již v minulosti opakovaně zabýval (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68, nebo též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55).

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že se krajský soud po vlastním vyhodnocení výsledků dokazování vedeného v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně, ztotožnil se závěrem odvolacího správního orgánu v tom smyslu, že o zjištění stavu věci nelze mít důvodné pochybnosti, a správní orgán prvního stupně tudíž dostal požadavkům kladeným § 3 správního řádu. Krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány prokázaly existenci rozhodnutí, na jehož podkladě žalobce pozbyl řidičské oprávnění, a rovněž prokázaly řádnost doručení tohoto rozhodnutí. Přihlédl přitom k údajům z evidenční karty řidiče, jež kromě údaje o datu, ke kterému pozbyl stěžovatel řidičské oprávnění, uvádí rovněž i způsob, jakým mu bylo oznámení dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu doručeno. Údaj o doručení oznámení pak porovnal s údaji na doručence poštovní zásilky, prostřednictvím níž bylo toto oznámení doručováno. Krajský soud takto zjistil, že relevantní písemnost byla stěžovateli doručena v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu, tedy tzv. fikcí, a to uplynutím deseti dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, tedy dne 26. 1. 2012, pročež po uplynutí zákonné doby pěti pracovních dnů od doručení oznámení pozbyl stěžovatel, dle ustanovení § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu, řidičské oprávnění. Krajský soud tak shledal, že objektivní stránka přestupku byla naplněna.

Po posouzení obsahu správního i soudního spisu vedeného v projednávané věci konstatuje Nejvyšší správní soud, že shledal zjištění stavu věci, o kterém nebyly v řízení před správními orgány důvodné pochybnosti, rovněž dostatečným. Nejvyšší správní soud přitom vycházel ze skutečnosti, že stěžovatel, jak v řízení před správními orgány, tak v soudním řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, namítal nejprve nevědomost pozbytí řidičského oprávnění, dále též nedostatek doručení oznámení o dosažení 12 bodů, a konečně tvrdil, že nebyl na adrese svého trvalého pobytu vyzván k vyzvednutí uložené písemnosti tak, jak předpokládá § 23 odst. 4 správního řádu. Z těchto hledisek správní spis obsahoval dostatek důkazů nezbytných k posouzení věci. Krajský soud tedy neměl důvod ke zrušení rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek skutkových zjištění či pro rozpor rozhodnutí se skutečnostmi zřejmými ze spisu. Stejně tak rozsudek krajského soudu obsahoval dostatečné vypořádání se všemi žalobními námitkami a výrok jeho rozsudku má oporu v jeho odůvodnění. To se týká i námitky nedostatku informování o uložení zásilky s oznámením o dosažení 12 bodů; krajský soud výslovně posuzoval podmínky pro doručení fikcí, a pokud je shledal naplněnými, nebyl důvod k další argumentaci, zejména za situace, kdy nebylo nutné vyvracet nějaké konkrétní odlišné žalobní tvrzení. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadený rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný ani pro nesrozumitelnost ani pro nedostatek důvodů.

Stěžejní kasační námitkou pak je správnost posouzení právní otázky spočívající zejména v tvrzení, že nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty sankcionovaného přestupku za situace, kdy stěžovatel tvrdí, že nevěděl o pozbytí řidičského oprávnění.

Stěžovatel byl postižen za spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Toho se dopustí fyzická osoba tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) není držitelem řidičského oprávnění podle § 81. Podle § 80 cit. zákona řidičské oprávnění jeho držitele opravňuje k řízení motorového vozidla zařazeného do skupiny, pro které mu bylo vydáno, přičemž osvědčením o řidičském oprávnění je řidičský průkaz. Tím se samozřejmě rozumí průkaz platný, přičemž pozbytí jeho platnosti (např. v důsledku uplynutí doby či ze zákona při výměně řidičských průkazů určitého typu), neznamená automaticky pozbytí řidičského oprávnění.

Pro spáchání přestupku, který je předmětem tohoto řízení, ovšem není podstatné, zda řidič disponuje řidičským průkazem, ale zda má či nemá oprávnění k řízení motorových vozidel v daném čase. Smyslem povinnosti je nepochybně nejen ochrana bezpečnosti silničního provozu před osobami, které nedisponují dostatečnými odbornými schopnostmi řídit motorové vozidlo, ale i před osobami, které řidičské oprávnění pozbyly v důsledku svého jednání porušujícího předpisy takovým způsobem, že jejich možnost řídit motorové vozidlo byla ze zákona nebo na základě rozhodnutí dočasně omezena. Důvody pozbytí řidičského oprávnění mohou být i další – je to např. pozbytí ze zdravotních důvodů, pozbytí v důsledku vzdání se oprávnění, pozbytí v důsledku uložení trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. Pozbytí řidičského oprávnění tak může být vyvoláno jak protispolečenským jednáním řidiče, tak i jeho administrativním úkonem. Ve všech případech ovšem řízení bez řidičského oprávnění může být postižitelné pro výše uvedený přestupek, přičemž důvod pozbytí řidičského oprávnění může hrát roli jen při posouzení společenské škodlivosti jednání pachatele, tedy při úvaze o výši trestu; lze jen připomenout, že v daném případě se jedná o přestupek, u něhož nelze upustit od uložení sankce (§ 125c odst. 4, 8 zákona o silničním provozu).

Stran existence subjektivní stránky předmětného přestupku, kterou stěžovatel popírá, je dle Nejvyššího správního soudu na tomto místě třeba uvést, že podle § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), postačí k odpovědnosti za přestupek zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je potřeba úmyslného zavinění. Ohledně přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění pak § 125c silničního zákona (ani jiné zákonné ustanovení) nestanoví nutnost úmyslného zavinění. Pro naplnění subjektivní stránky tohoto přestupku tak postačuje i zavinění nedbalostní. Nedbalostní formu zavinění pak dále konkretizuje § 4 odst. 1 zákona o přestupcích. V jeho intencích [zejména s ohledem na písm. b) referovaného odstavce] je pak irelevantní, zda obviněný fakticky věděl, či nevěděl o tom, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zákonem chráněný zájem, to však platí pouze v případě, kdy toto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Případem podobného přestupku, kdy pachatel rovněž považoval za vyloučené naplnění subjektivní stránky přestupku v situaci, kdy nevěděl o pozbytí svého řidičského oprávnění v důsledku fiktivního doručení, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 13. 3. 2012, č. j 1 As 22/2012 – 55 (všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V části III.B. tohoto rozsudku soud vyslovil: *(p)ro naplnění zavinění formou nevědomé nedbalosti musí být naplněny kumulativně dva znaky (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2008, č. j. 1 As 56/2008 - 66). Prvním z nich je, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem -- mezi stranami není sporu, že v nyní řešené věci je tento znak naplněn. Druhým znakem je skutečnost, že pachatel o tomto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, neboť přestupkový zákon zakládá odpovědnost za přestupky spáchané z nevědomé nedbalosti na povinnosti, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách je zachování potřebné míry opatrnosti pachatelem. Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem (srov. obdobně Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 183 - 184). [50] Co se týče objektivní míry potřebné opatrnosti, ta se žádá zpravidla od každého ve stejné míře. Jestliže není objektivní kritérium upraveno zvláštními právními nebo bezpečnostními předpisy či uznávanými pravidly, je nutno vyžadovat takovou opatrnost, jaká je přiměřená okolnostem a situaci, kterou pachatel svým jednáním sám vyvolal. V daném případě, jak správně podotýká stěžovatel, se jednalo o životní situaci (doručování rozhodnutí správního orgánu), v níž nejsou povinnosti pachatele upraveny žádným právním předpisem. V těchto situacích se zpravidla vychází jen z obecně uznávaných zásad rozumného člověka. Zpravidla tu postačí dodržet stanovenou nebo*

pokračování

ve společnosti uznávanou míru potřebné opatrnosti. Víc se nežadá (Sámal, P. a kol. c.d., s. 185). Nejvyšší správní soud se na tomto místě musí ztotožnit se závěry žalovaného i krajského soudu, že stěžovatel tuto uznávanou míru potřebné opatrnosti nedodržel, neboť si neuspořádal své osobní poměry při doručování tak, aby se mohl seznámit se všemi zásilkami jemu doručovanými a aby se vinou osob jemu blízkých či dalších okolností 1 As 22/2012 - 65 „neztrácel“. Pouze vlastní přístup stěžovatele ke přebírání doručených zásilek na adresu uvedenou pro styk se správními orgány vedl k tomu, že se o rozhodnutí magistrátu nedozvěděl. ... Dle názoru Nejvyššího správního soudu je naopak nutné pro závěr, že pachatel měl a mohl vědět o tom, že řídí bez řidičského průkazu, mít najisto postaveno, že pachateli bylo rozhodnutí ukládající tuto sankci řádně doručeno. Právě skutečnost, že se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím nemohl fakticky seznámit, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání přestupku. Pro konstatování nevědomé nedbalosti však musí být splněno i subjektivní kritérium nedbalosti, které spočívá v míře opatrnosti, kterou je schopen vynaložit pachatel v konkrétním případě. Při posuzování subjektivní míry opatrnosti je třeba zvažovat jednak vlastnosti, zkušenosti, znalosti a okamžitý stav pachatele (vzdělání, kvalifikace, obecné i speciální zkušenosti, inteligence, postavení v zaměstnání apod.) a jednak okolnosti konkrétního případu, at' už existují nezávisle na pachateli, nebo jsou jím vyvolané. ... Toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu prošlo i testem ústavnosti (k tomu srovnej usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2012, zn. I. ÚS 2220/12, www.usoud.cz).

V daném případě stěžovatel pozbyl řidičské oprávnění následkem dosažení počtu 12 bodů, jimiž je hodnoceno porušování zákonných povinností (§123a zákona o silničním provozu). Podle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu příslušný obecní úřad při dosažení celkového počtu 12 bodů neprodleně písemnou nebo elektronickou cestou oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu nejpozději do pěti dnů. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím pěti pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno.

V této souvislosti nemůže Nejvyšší správní soud než přisvědčit žalovanému v tom, že z podkladů obsažených ve správním spisu lze učinit závěr o stěžovatelově očekávání eventuálního oznámení o dosažení 12 bodů, neboť si byl vědom vyššího počtu přestupků, jichž se v předchozí době dopustil. Sám také uvedl, že si tohoto rizika byl vědom, a proto se u pracovníka žalovaného osobně informoval o úředním postupu v případě dosažení 12 bodů. K doručení oznámení a výzvy pak ovšem došlo fikcí.

I v tomto případě lze poukázat na stávající judikaturu Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 75/2012 - 39, posuzoval doručení podle § 23 a § 24 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), byť v jiné než rozhodné době. Dospěl k závěru, že při dodržení postupu doručování, se uplynutím úložní lhůty zásilka považuje za doručenu. I v této věci soud vyslovil, že „pokud se vlivem své nedostatečné opatrnosti s tímto rozhodnutím stěžovatel nemohl fakticky seznámit a o jeho obsahu nevěděl, ačkoli by při zachování obecně uznávané míry opatrnosti měl, může právě tato skutečnost vést k závěru o nevědomé nedbalosti při spáchání předmětného přestupku“. Dále zde poukázal na další rozhodnutí tohoto soudu, a to na rozsudek ze dne 31. 3. 2010, č. j. 5 As 26/2009 - 67, podle něhož „splnění podmínek pro uložení doručované písemnosti dle § 23 správního řádu z roku 2004, a tudíž i pro její doručení na základě fikce dle § 24 odst. 1 téhož zákona, pokud si ji adresát ve lhůtě 10 dnů od uložení nevyzvedne, prokazuje správní orgán obvykle tím, že založí do spisu vrácenou obálku s nevyzvednutou písemností, včetně předtištěné doručky, na níž je zaznamenáno a stvrženo podpisem doručovatele, že byla tato zásilka určitého data uložena a že bylo v místě doručování zanecháno oznámení o tomto uložení a rovněž poučení o následcích nevyzvednutí zásilky. Jiným způsobem je třeba doručení dokazovat jen pokud takový doklad chybí. I zde byla dovozena nevědomá nedbalost u přestupce, kterému bylo rozhodnutí, na jehož základě pozbyl řidičské oprávnění, doručeno fikcí. Rozsudek Nejvyššího správního soudu byl i v tomto případě akceptován Ústavním soudem (usnesení ze dne 5. 11. 2013, zn. IV. ÚS 2110/13, www.usoud.cz)

Nelze zpochybnit, že v případě, kdy by nebylo oznámení dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu stěžovateli doručeno, nedošlo by k pozbytí řídičského oprávnění. Z obsahu správního spisu však vyplývá, že toto oznámení bylo příslušným správním orgánem odesláno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého pobytu stěžovatele. Protože však stěžovatel měl v době doručování předmětné písemnosti s daným provozovatelem poštovních služeb uzavřenou smlouvu, na jejímž základě mu byla pošta přeposílána na jinou konkrétní adresu, než je adresa jeho trvalého pobytu, tzv. dosílku, nebyl provozovatelem poštovních služeb učiněn pokus o doručení na adrese uvedené odesílajícím správním orgánem (stěžovatel nikterak nerozporoval existenci smlouvy o dosílání). Namísto toho byla písemnost doručována na jinou, stěžovatelem pro dosílku uvedenou, adresu. Nastal tak stav, kdy předmětná písemnost byla správním orgánem adresována stěžovateli v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu, nebyla však doručena na adresu odesílatelem specifikovanou, tudíž stěžovatel nebyl vyzván k vyzvednutí písemnosti na adrese svého trvalého pobytu, nýbrž byl takto vyzván na adrese jím zřízené dosílky. K účinku disponování se zásilkou, doručované provozovatelem poštovních služeb, jenž bylo založeno smlouvou mezi adresátem a tímto provozovatelem, na souladnost doručení písemností se zákonnými požadavky ustanovení § 24 správního řádu, se Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně vyjádřil (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. 1 As 10/2010 – 51, nebo též rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 As 106/2012 – 45).

Skutečnost, že předmětné oznámení bylo posláno na adresu odlišnou od adresy trvalého pobytu stěžovatele, reflektoval jak správní orgán prvního stupně, tak i žalovaný a krajský soud. V této souvislosti je však třeba podotknout, že stěžovatel opakovaně tvrdil, že výzva k vyzvednutí písemnosti mu nebyla zanechána na adrese jeho trvalého pobytu. To je ovšem skutečnost, která nebyla správními orgány nikterak rozporována. Z listinných důkazů, ve správním řízení provedených, totiž vyplývá, že pokus o doručení písemnosti byl učiněn na adrese, na kterou měly případné písemnosti být dosílány, nikoliv na adrese stěžovatelova trvalého pobytu. Nebylo tedy ani možno očekávat, že by o uložení písemnosti byl stěžovatel uvědoměn na adrese jeho trvalého pobytu. Nebylo tak třeba tuto skutečnost prokazovat, a proto postupovaly správní orgány v souladu se zákonem, pokud neprovedení stěžovatelem navrhovaných důkazů (výslech rodinných příslušníků) odmítly s odůvodněním poukazujícím na jejich nadbytečnost.

Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že byl dostatečně obezřetný, pokud na adrese trvalého pobytu činil opatření k tomu, aby rodinní příslušníci sledovali doručování zásilek. Ve vztahu k dosílací adrese neuvedl nic podstatného, vyjma obecného tvrzení, že pošta ne vždy dodržuje předepsaný postup při doručování zásilek.

Žalovaným i správním orgánem prvního stupně byl tudíž dostatečně zjištěn skutkový stav, za kterého lze dospět k závěru o naplnění subjektivní stránky přestupku, tedy přítomnosti zavinění ve formě nevědomé nedbalosti.

V daném případě je zásadní, že oznámení, jenž bylo podmínkou pro pozbytí řídičského oprávnění ze zákona, bylo stěžovateli doručeno. Způsob doručení, resp. skutečnost, že doručeno bylo dle § 24 odst. 1 správního řádu, zde již nehraje roli. Nelze tudíž než konstatovat, že bylo-li lze předpokládat doručování oznámení o dosažení 12 bodů, založil stěžovatel svým přístupem k přebírání zásilek svou vědomost o možnosti doručení fikcí, a tedy mohl a měl vědět o pozbytí řídičského oprávnění a tím se dopustil nevědomé nedbalosti i ve vztahu ke spáchanému přestupku. Nelze rovněž pominout, že pozbytí řídičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů je skutečností plynoucí ze zákona o silničním provozu, jehož znalost a dodržování je součástí odborných znalostí každého řidiče, nehledě k tomu, že by tato znalost mohla být označena za všeobecnou. Součástí běžné opatrnosti řidiče ve vztahu bodovému stavu

pokračování

tak je i sledování počtu bodů, zejména za situace opakovaného páchání přestupků, přičemž znalost o bodovém stavu lze získat postupem podle § 123b odst. 6 (žádost o sdělení počtu bodů podaná správnímu orgánu) nebo podle odst. 7 (na kontaktním místě státní správy). Zjištění o hraničním počtu bodů pak s sebou nese potřebu zvýšené opatrnosti ve vztahu k přebírání zásilek, neboť lze očekávat doručení vyrozumění o dosažení 12 bodů a výzvy k odevzdání řídičského průkazu.

Krajský soud tedy správně posoudil otázku dostatečnosti zjištění stavu věci správními orgány, když shledal, že v řízení o přestupku byly pochybnosti o doručení oznámení o dosažení 12 bodů dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu vyvráceny údaji vyplývajícími z kopie doručky této písemnosti, když stěžovatel pravdivost těchto údajů nezpochybňoval. Byly prokázány i skutečnosti nasvědčující subjektivní stránce spáchaného přestupku. Námitka nesprávného posouzení právní otázky, tak jak ji výše formuloval stěžovatel, je tudíž rovněž nedůvodná.

Zdejší soud pak ani postupem souladným s ustanovením § 104 odst. 4 s. ř. s., věty první za středníkem, neshledal zmatečnost řízení před krajským soudem, ani vadu, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Rovněž nepovažuje rozhodnutí krajského soudu za nepřezkoumatelné, či předmětná rozhodnutí správních orgánů za nicotná. Nezbylo pak, než kasační stížnost, jako nedůvodnou, v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s., zamítnout.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasačních stížnostech nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu